

Universitatea de Stat din Moldova

Institutul de Cercetare și Inovare

Raport privind activitatea științifică în anul 2017

Științe umanistice

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Direcția strategică Patrimoniul național și dezvoltarea societății

15.817.06.2 0F	Centre rezidențiale și așezări rurale din silvostepa pruto-nistreană în mileniul I a. Chr. – prima jumătate a mileniului I p. Chr	Ion Niculiță, dr. hab., prof. univ.
15.817.06.2 2F	Valorizarea patrimoniului național documentar al Republicii Moldova (surse istorico-religioase	Ion Gumenâi, dr.hab., conf. univ.
15.817.06.2 4F	Istoricul învățământului superior din Republica Moldova prin instituții: Universitatea de Stat din Moldova	Ion Eremia, dr.hab., prof.univ.
15.817.06.1 9F	Literatura în spațiul reprezentărilor: între Est și Vest	Maria Șleahtițchi dr., conf. univ.
15.817.06.0 7A	Studiul filologic al textelor religioase în limba română, publicate la Chișinău în secolul al XIX-lea	Iraida Condrea, dr. hab.,prof. univ.
Program de stat:	Traumă, strategii de supraviețuire și probleme de reintegrare socială în memoriile victimelor	Ludmila Cojocar, dr., conf. univ.

Cadrul instituțional de cercetare

Tipuri de proiecte	Nr.	Volumul de finanțare, mii lei	Valorificare, %
Proiecte instituționale	5	551,8	100
Proiecte din cadrul Programelor de Stat	1	180,0	100
Cofinanțarea proiectelor de către USM	beneficiară 6 proiecte	162,4	100

Resursele umane

Unități în state – 15

Angajați – persoane - 41

Personal titular – 6

Prin cumul intern – 24

inclusiv :

Dr. hab. – 7

Dr. – 15

până la vârsta de 35 ani – 5

Doctoranzi - 1

Rezultatele obținute în cifre:

Total publicații, dintre care	178
Monografii	2
Manuale/lucrări didactice	20
Capitole în monografii	19
Articole în reviste cu factor de impact	2
Articole în alte reviste în străinătate	14
Articole în reviste naționale, categoria B/C	20/2
Articole din alte reviste naționale	16
Rapoartele/teze publicate la conferințe	55: internaționale-23, naționale-32
Conferințe organizate	11
Culegeri colective	2
Articole în culegeri naționale/internaționale	16/10
Rapoarte științifice privind săpăturile arheologice	4

Pregătirea cadrelor științifice:

Școli doctorale – 3

Conducători de doctorat – 56

Seminare științifice de profil – 7

Susținute teze de doctor în știință – 1

Rezultatele obținute

Centre rezidențiale și așezări rurale din silvostepa pruto-nistreană în mileniul I a. Chr. – prima jumătate a mileniului I p. Chr

- Cercetările realizate în baza materialelor de la siturile Saharna Mare, Lipoveni și Stolniceni, completate de analize de laborator, cercetări analitice și teoretice,
- **La situl Lipoveni au fost stabilite noi repere cronologice ale nivelurilor de locuire**
- Colecțiile, de producție locală și de import din spațiul provincial roman, provin din diferite epoci: eneolitic, sfârșitul epocii bronzului, epoca timpurie a fierului și hallstattiană târzie, perioada migrațiilor și cea a Evului Mediu. Materialele osteologice atestă rolul important, în unele perioade, al vităritului.
- **Investigațiile de la Saharna Mare au pus la dispoziție materiale care demonstrează locuirea așezării în secolele IV-III a. Chr.**
- Cercetările de la Stolniceni demonstrează că materialele se încadrează în secolele IV-III a. Chr., funcționalitatea lor este de ordin cultural.
- **Corelările indică asupra necesității reevaluării concepțiilor privind situația demografică, tendințele proceselor culturale, evoluția etnoculturală din spațiul pruto-nistrean în mileniul I a. Chr. – prima jumătate a mileniului I p. Chr.**

Rezultatele obținute

- **Valorizarea patrimoniului național documentar al Republicii Moldova (surse istorico-religioase)**
- **Inscripțiile din bisericile moldovenești din secolele XV-XVI, vor constitui o componentă pentru volumul „Inscripții medievale din lăcașurile Moldovei secolelor XV-XVI”.**
- **Evidențierea inscripțiilor rare permite avansarea unor ipoteze privind filiația zugravilor sau de circulație a modelelor din care s-au inspirat în secolele XV-XVI zugravii care au pictat bisericile din Moldova.**
- **Se va pune în circulație un izvor important pentru problematica scrisului slavon și grecesc din Moldova medievală,**
- **Documentele înglobează date din secolele XV-XVIII, sunt un izvor în plus atât pentru istoria religioasă a acestui spațiu cât și pentru cel laic.**
- **Informațiile reflectă situația spirituală într-o comunitate monahală și face posibilă o nouă deschidere spre un alt domeniu al istoriei - microistoria.**
- **Cercetările bibliografice și documentare realizate în perioada de raportare, constituie un important aport pentru faza preparatorie de elaborare a volumelor IV și V ce vor conține capitolele respective ale publicației manuscrisului lui Andronic Popovici „Istoria Sfințelor mănăstiri Neamț și Secu”, programate pentru anul viitor.**

Rezultatele obținute

Istoricul învățământului superior din Republica Moldova prin instituții: Universitatea de Stat din Moldova

- Au fost identificate și valorificate surse documentare referitoare la istoria Universității de Stat din Moldova, ceea ce va îmbogăți substanțial istoria USM, rolul acesteia în sistemul științific și educațional superior din R M, dar și pe plan internațional.
- **Noile materiale evidențiază, prin prisma istoriei USM, istoria învățământului superior ca parte componentă a patrimoniului național cultural al R M, plasarea acesteia în rețeaua științifică internațională în domeniul istoriei științei și educației.**
- Noile materiale reflectă contingentul studenților și cadrelor didactice, aruncă o lumină nouă asupra problemelor educației tinerei generații din perioada sovietică prin intermediul instituțiilor superioare de învățământ.
- **Materialele documentare atestă că studenții și cadrele didactice trebuiau să urmeze la linia partidului comunist. Acei care ignorau: pedepsiți până la exmatriculare(studenți), eliberarea din funcție (cadre didactice)**
- O parte din documentele identificate a u fost utilizate pentru scrierea articolelor și prezentarea comunicărilor la conferințele științifice naționale și internaționale.

Rezultatele obținute

Literatura în spațiul reprezentărilor: între Est și Vest

- Șaptezeciștii au contribuit în mod sigur la fortificarea esteticului în poezia românească din Basarabia la sf. sec. XX. După 1989-1991, nu s-a atins cota valorică a cărților publicate anterior
- În poezia română din Basarabia de la începutul secolului XXI sunt tendințe și formule poetice diferite: de la valorificarea postmodernistă a intertextualității și textualismului la minimalismul imagistic postdouămiist etc.
- Studiile apărute în ultimii ani în România conțin foarte puține referințe la autorii din RM, este un indiciu că prezentarea literaturii române din RM în spațiul românesc este sporadică și incompletă.
- Genul romanului s-a sincronizat cu tendințele general românești și s-a contactat la rețeaua paradigmatică din zona sud-estului și estului european.
- S-a identificat o tendință nouă în literatură: abordarea temei migrației cu două direcții - scriitorii din spațiul românesc care scriu despre migrațiune și scriitori basarabeni care au emigrat și scriu despre migrațiune.
- Romanul cunoaște o adevărată expansiune și rămâne genul cel mai adecvat de reprezentare a individului cu toate problemele sociale curente.

Rezultatele obținute

Studiul filologic al textelor religioase în limba română, publicate la Chișinău în secolul al XIX-lea

- stabilirea repertoriului de texte religioase traduse, publicate la Chișinău în sec. XIX;
- evaluarea distribuției stilistico-funcționale a scrierilor cu tematică religioasă;
- determinarea particularităților lexico-gramaticale și funcțional-stilistice specifice diverselor tipuri de texte religioase publicate la Chișinău în sec. XIX;
- Comentariul de text al lucrării „Instrucția blagocinului” din 1827; analiza textului din ediția bilingvă rusă-română a „Evangheliei” din 1912;
- stabilirea inventarului de „Acatiste” publicate la Chișinău după 1909;
- prezentarea și analiza limbajului unor „Acatiste”;
- transpunerea în grafie actuală a textelor studiate;
- completarea glosarului terminologic al textelor investigate;
- studiul numelor proprii și al adresărilor din „Acatiste”.

Rezultatele obținute

Traumă, strategii de supraviețuire și probleme de reintegrare socială în memoriile victimelor regimului totalitar-comunist din RSS Moldovenească. Cercetări în raioanele din centrul Republicii Moldova

- **A continuat procesul de colectare, digitizare și cercetare a memoriilor martorilor regimului totalitar-comunist în RSSM (1940-1941, 1944-1953) în raioanele Călărași, Căușeni, Criuleni, Dubăsari, Hâncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Sângerei, Telenești, Ungheni și localități din Transnistria.**
- **A fost realizată o analiză inter-disciplinară a procesului de rememorare a traumei în mentalul individual și colectiv și comunicării inter-generaționale a memoriei traumatizante,**
- **s-a cercetat fenomenul deportărilor și represiunilor din perspectivă psihologică traumatică, prin identificarea și analiza mesajelor trans-generaționale privind experiența deportărilor, foametei, represiunilor totalitar-comuniste și consecințelor în formarea identitară.**
- **Problemele abordate confirmă faptul că memoria victimelor comunismului în R M este încă insuficient recunoscută și instituționalizată, fiind determinate, preponderent, de opțiuni politice sau ideologice, atingând doar unele grupuri sociale, îndeosebi victime sau descendenți;**
- **Întreprinse diferite activități - mese rotunde, conferințe, expoziții în vederea susținerii și facilitării comunicării inter-generaționale, reconcilierea în societate și implementarea valorilor culturii europene a memoriei.**

MULȚUMIRI

- **Finanțatorilor științei universitare**
- **Colegilor cu care am colaborat**
- **Structurilor care coordonează activitatea științifică**
- **D V S pentru atenție**